

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 3 Novembre.

Decând cu călătoria junelui împărat al Germaniei pe la curțile din Viena și Roma, lumea a început a se deda cu ideea, că în Europa alianța acestor trei puternice împărății va stabili o pace durabilă, și peatra de moară, care a amenințat cu totală strivire pe cetățeni, bugetul pentru susținerea armatelor va fi mai ușurat. Luni de zile nu mai circulau sciri de alarmă, și lumea începea a se gândi la timpuri mai bune.

Era aproape să se introducă o stare idilică în presa europeană, în ce privește pacea, când de odată nouă furtuni vin, și risipesc risurile cele dulci ale unei ere pacifice.

Eroul de pasul Șipea în toată toamna ține câte un toast rășboinic, și desleagă vânturile, cari umplu cu furtună întreaga presă europeană.

Așa s'a întâmplat și zilele trecute după ce au premers unele dislocațiuni de trupe și concentrarea lor spre granița austriacă.

Cercurile militare din Viena nu privesc cu încredere spre colosul dela Nord, de aceea ori ce micare de trupe în Galiția se interpretează ca semn al nesiguranții păcii.

În fața puterii armate trebuie pusă puterea armată egală în forțe, egală în condițiunile, cari se cer pentru o grabnică și lesnicioasă operațiune.

Numai așa se poate susține ecuilibrul, numai așa este asigurată pacea europeană.

Și raportul acesta nu stă numai între noi și Rusia.

Europa întreagă ne înfățișează un tablou trist. Fie-care stat voese să întreacă pe celalalt în perfecționarea armatei. Germania cea puternică stă în frunte și celelalte o iau de cinosură.

Raportul de aliat, nu permit Italiei, ca ea să stea mai pe jos ca Germania cu forțele armelor.

De aceea la deschiderea sesiunii corpurilor le ginitoare a prezentat proiecte de legi pentru sporirea armatei. Lucrul s'a considerat de natural, și lumea cu bucurie a votat milioanele cerute.

Un alt raport între Germania și Franca aduce cu sine, ca ministrul de rășboiu al Franței să declare, că Franca nu poate permite ca forțele ei armate să stea sub cele ale Germaniei. Va fi deci urcat bugetul pentru susținerea armatei, care este temelia tuturor statelor europene, drept resturnare a principiului vechiu, care punea de basă a statului justiția, și drept accentuare a principiului: „Macht geht vor Recht.”

Situațiunea așa este arătată, și dacă e vorba să se susțină, ea numai așa se poate susține.

Monarhia noastră încă nu poate rămâne sub celelalte imperii, de acea vedem în tot anul credite extraordinare pentru armată, și nouă proiecte de lege pentru perfecționarea ei. Legislativa stă sub presiunea impregiurărilor cu situațiunea creată și votează proiectele aduse de guverne.

Pretecestele, sub cari se votează asemenea proiecte nu impoartă, și dacă pentru esemplu opozițiunea din senatul imperial din Viena votează proiectele nu pentru că le prezentează guvernul Taaffe, ci pentru că așa cere interesul monarhiei, aceasta cu nimica nu schimbă situațiunea, căci poporului puțin îi pasă, care anume este la guvern dintre partidele esistente.

De ani de zile termometrul situațiunii rășboinice este generalul Gurco, el dă signalul prin un toast rășboinic, că Rusia în câteva ceasuri poate trece granița, și se pornesc vânturile cele reci, cari ne înfățișează situațiunea în toată golătatea ei.

Chiar și când ne am uita pe un moment despre situațiunea grea, generalul Gurco vorbește, și Europa geme sub zuruitul armelor.

Congresul național bisericesc.

Raport special.

(Urmare.)

Sedința a X a ținută la 10/22 Octombrie, 1888.

Sedința se deschide la 10 oare a. m. prin presidiul ordinariu.

După cetirea protocolului din sedința precedentă, care se autentică, presidiul prezentează rugarea lui P. Petrovicu pentru un ajutoriu, se dă comisiunei petiționară.

Dep. P. Rotariu face următoarea propunere: Măritul congres să hotărască, ca de astăzi înainte și până la finirea agendelor sesiunii actuale, să se țină câte două sedințe în fie-care zi: înainte de ameați dela 9—12 $\frac{1}{2}$, după ameați dela 4—6 $\frac{1}{2}$.

Declarându-se aceasta propunere de urgentă, se pune numai decât la ordinea zilei, și la propunerea presidiului se primesce, dar fără a se precisa oara începerii și a terminării sedințelor.

Dep. Dr. Daniil Barcian face următoarea propunere:

Având în vedere că, în fie-care sesiune congresuală intră un numer mai mic sau mai mare de membri, cari, nefăcând și în trecut parte din această corporațiune, nu au avut ocaziune a cunoaște mai deaproape lucrările anterioare ale ei;

având în vedere că, chiar nici aceia, cari au participat la toate sesiunile anterioare congresuale,

nu pot ține în continuă evidență toate conclusele speciale aduse de congres la pertractarea diferitelor chestiuni;

având în vedere că, aceste impregiurări contribuie a împedeca înaintarea mai repede și totodată mai cu siguranță a discușiunilor, precum și prezentarea mai perfectă și în formă a lucrărilor mai importante ale congresului;

având în vedere că, la puținul sporiu ce adese se poate face cu discușiunile, contribuie și impregiurarea că, proiectele de regulamente, prezentate de consistoriu, nu sunt însoțite și de o espunere de motive, care să arete principiile dispozițiunile relative a le legilor fundamentale ale bisericei noastre constituționale și conclusele speciale congresuale, pe cari se întemează proiectul;

având în vedere că, prin aceste nu numai adese se perde mult timp cu discușiuni, câte odată nefolositoare, nu numai că se contribuie la îndelungarea sesiunii congresuale și la sporirea speselor, ci se face anevoioasă o compunere din toate punctele de vedere bine chipzuită a legilor, regulamentelor și concluserilor ce aduce congresul:

imi permit a propune ca Măritul congres să ia următoriu conclus:

— Congresul îndrumă pe consistoriu metropolitan ca, toate proiectele de legi și de regulamente precum și alte cauze de importanță principială, menite a forma substratul pentru deliberările congresului, să le pregătească destul de timpuriu așa, că nu numai ele să fie toate gata și tipărite la începutul sesiunii, și prezentate fiind congresului, să fie însoțite și de o espunere de motive, earăși tipărită arătând principiile, din cari emanează dispozițiunile legii fundamentale, precum și toate conclusele speciale congresuale anterioare, pe cari se întemează proiectul.

Se predă comisiunei organizatoare.

Dep. L. Simonescu face următoarea propunere: Considerând, că alegerile deputaților la primul congres național bisericesc, intrunit pe basa statutului organic, s'au făcut în cercuri electorale formate de consistoriile eparchiale;

considerând, că aceasta dispozițiune s'a făcut în mod provisoriu, până la regularea definitivă, carea avea să urmeze dela congres conform § 148 din Statutul organic;

considerând, că aceasta regulare definitivă prin congres n'a urmat, și congresul se compune și acum din deputați aleși în cercuri electorale, formate de corporațiuni inferioare congresului, și cercurile acestea se schimbă din timp în timp fără scirea și consensul congresului;

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

5. *Un diarin al episcopului Andreiu Șaguna despre consultările episcopesci ținute în Viena la a. 1850.*

Tagebuch

über die bishöflichen Berathungen in Wien.

(Urmare.)

7. Am 1-ten November. Es wurde eine Vorbereitungs Berathung in Betreff des Geschäftsganges abgehalten und darin beschlossen:

1. ein vollständiges Geschäfts-Protokoll in der deutschen Sprache zu führen, welches dann in die serbische und romanische Sprache übersetzt werden solle;

2. die Protokoll-Führung dem Archimandriten Kátyánsky anzuvertrauen;

3. das Protokoll nach Beendigung der Berathungen der hohen Regierung zu unterbreiten;

4. den Schriftführer in Betreff der Verfassung des Protokolls dem Bukowinaer Bischof zu unterordnen.

8. Berathung am 4-ten November. Das Protokoll der vorigen Sitzung wurde authentisirt. Hierauf machte der Bukowinaer Bischof einen Antrag in Betreff zukünftiger Benennung der Kirche dahin lautend, dass sie orientalische rechtgläubige Kirche ge-

nannt werde, und wünschte, dass er als der Antragsteller in das Protokoll komme. Der Antrag fand einen allgemeinen Beifall, weil die Nothwendigkeit einer positiven Benennung der Kirche von allen Bischöfen ohne Ausnahme anerkannt wurde; dem Wunsche aber, dass der Antragsteller im Protokolle namentlich angeführt werde, wollte die Versammlung deswegen nicht willfahren, weil alle Bischöfe seit Jahren die Sehnsucht nach Abänderung der bisherigen negativen Benennung der Kirche gehegt, und mehrere derselben bereits Vorstellungen darüber, der hohen Regierung unterbreitet haben. Da jedoch der Antragsteller von seinen Verlangen nicht abstehen wollte die Bischöfe aber standhaft dabei blieben, dass man im Protokolle nur so viel sage: es sei für gut befunden worden betreffs der zukünftigen Benennung der Kirche eine Bitte an die hohe Regierung zu stellen, so rief dieser Gegenstand ernste Debatten hervor, wobei man dem Antragsteller unter andern vorwarf, warum er mit dieser partiellen Proposition auftritt, und nicht lieber den in der Sitzung von 30-ten Oktober versprochenen Entwurf über die Consistorien vorlegt?

Hier muss noch erwähnt werden, dass der Siebenbürger Bischof der Versammlung verkündete, 1-stens, dass falls der Bukowinaer darauf beharrn sollte, dass er als Antragsteller in das Protokoll aufgenommen werde, er seine der hohen Regierung diesfalls unter-

breiteten Eingaben der bishöflichen Versammlung zur Improtokollirung übergeben werde; 2-tens, dass er an der Zeit und in der Ordnung wäre, nicht nur einer passender Benennung der Kirche halber an die hohe Regierung zu rekurieren, sondern alle Beschwerde der Kirche Hochderselben vorzustellen, und um deren Abhilfe zu bitten, weshalb er auch ein Verzeichniss derselben der nächsten Berathung vorzulegen versprach.

9. Am 5-ten November wurde nachdem der Siebenbürger Bischof die in der gestrigen Sitzung versprochenen Papiere in Betreff seiner Representation wegen der positiven Benennung der Kirche, so wie auch hinsichtlich der Kirchenbeschwerden der Versammlung übergeben hatte die gestrige Discusion wieder aufgenommen, wobei sich auch der Bukowinaer Bischof mit der sub 2 der vorigen Sitzung erwähnten Anträge des Siebenbürger einverstanden erklärte und zu dem Ende auch einen Theil seines in der Ausarbeitung begriffenen Elaborat, welcher die Kirchenbeschwerden behandelt, vorzulesen wünschte. Die Versammlung approbirte zwar in thesi die Nothwendigkeit der Ausarbeitung der Kirchenbeschwerden, lies sich aber für jetzt in die weitere Verhandlung dieses Gegenstandes nicht ein, sondern ersuchte den Bukowinaer, sein Elaborat der Versammlung erst dann vorzulegen, wenn es ganz fertig sein wird. (Va urma.)

considerând, că consistoriul metropolitan a decis, să elaboreze un proiect de regulament pentru alegerea deputaților congresuali, — în necs cu această lucrare din urmă: Propun ca Măritul congres să ia următorul conclud:

Consistoriul metropolitan se însărcinează, să ceară propuneri dela sinoadele eparchiale, și primind-le, să elaboreze un proiect pentru arondarea cercurilor electorale în scopul alegerii deputaților congresuali, și să-l prezinte procsimului congres ord. într-una cu proiectul de regulament pentru alegerea deputaților congresuali.

Se predă comisiunei organizatoare.

La ordinea zilei se pune tot continuarea referadei comisiunei organizatoare asupra proiectului de regulament pentru alegerea protopresbiterilor, care acum prin referentul seu C. Radulescu — fiind referentul de până aci, P. Cosma, împedecat prin morb a refera, — referază asupra propunerii dep. N. Zigre, făcută la § 24 (Veți Nr. 109 „T. R.“) referitoare la influințarea concurentului asupra alegătorilor, și propune a se primi ca § nou.

Dep. E. Brote crede, că tot ce ar trebui să se accentueze e, că o asemenea influințare formează cas de nulitate, pentru aceea locul cel mai potrivit al acestei propuneri ar fi acolo, unde se vorbește de recurs de nulitate, dar să nu se iee ca § nou, ci numai ca alineat, fiind și altfelu numai o provocare la un conclud congresual.

Dep. Dr. Ales. Mocsonyi află, că se poate primi sau ca § nou sau ca alineat, dar acolo, unde se vorbește de apelabilitate, însă în următorul text: Influințarea aspirațiilor asupra alegătorilor în modul oprit de concludul congresual Nr. 119 din anul 1878 formează cas de nulitate.

Dep. E. Stănescu află, că mai bine s'ar potrivă propunerea dep. Dr. Ales. Mocsonyi ca alineat la § 16 sau 17.

Punându-se la vot se primește propunerea dep. Dr. A. Mocsonyi ca alineat la §-l, în care se vorbește de apelabilitate.

§ 25 comisiunea propune a se primi în tocmai.

Dep. Ioan cav. de Puscaru face propunerea, ca în șirul al doilea, după cuvintele „între doi” să se adaugă: „precum și la cazul dacă locul al doilea sau al treilea n'ar fi întrunit mai mult decât un vot.

Dep. Dr. D. Barcian mai mult ca un ce preventiv, ca să nu se eludeze eventual dispozițiunea § lui 1 propune, ca după cuvintele „sau a ordona alegere nouă cu concurs nou” să se adaugă: „observându-se însă și în acest cas prescrie § lui 1 al regulamentului prezent în ceea-ce privește termenul.”

Dep. V. Babeș observă, că dispozițiunile acestui § din toate părțile se combat, și după o logică sănătoasă trebuie să se combată, pentru-că consistoriul numai din lipsa de calificățiune poate să respingă pe un candidat și a ordina alegere nouă, dacă alegerea a decurs în ordine, — pentru aceea face următoarea propunere: Consistoriul numai pe temeiul constatatei lipse de calificățiunea prescrișă poate anula candidațiunea prestată și dispune alegere nouă.

Dep. N. Zigre e de părere, ca întreg §-l să se omită.

Preasânția Sa dl episcop I. Mețian din presidiu observă, că consistoriului, dacă nu i se prezintă 3 candidați în înțelesul stat. org, și dacă nu s'a primit, că fie-care alegătoriu să aibă trei voturi, trebuie să i se dea posibilitatea a ordona alegere nouă, când unicul candidat nu-i convine dintr'o considerare sau alta, dar ca consistoriul să nu abuzeze de acest drept, n'are nimic în contra să se dică, că numai odată poate să se folosească de acest drept.

Dep. Dr. I. Gall propune, ca toate propunerile să se transpună comisiunei pentru studiere și formulare nouă a §-lui.

Dep. Dr. Alesandru Mocsonyi accentuază, că după cum observă toată divergența la acest § nu e esențială, ci mai mult formală, pentru-că nu poate fi vorba numai de calificățiune formală, ci candidatul de protopresbiter trebuie să întrunească toate condițiunile ce-l pot face accesibil pentru postul de protopresbiter. Altfelu consistoriului îi stă în putere să nu întărească pe un candidat nici dacă întrunesc toate voturile, ci poate să dispună o alegere nouă. Așadar toată greutatea e numai la aparență. § 53 din stat. org. este de a se înțelege, că nu pot fi mai mulți candidați de 3, dar mai puțini pot să fie. E pentru propunerea dep. V. Babeș.

După ce vorbesc la aceasta cestiune și deputații E. Stănescu și A. Hamsea cu provocare la concludul congresual din anul 1881, — Preasânția Sa dl episcop I. Popasu accentuază, că protopresbiterii sunt factorii principali ai consistoriului, așa dicând mâna dreaptă, și se miră de unii din deputați, că cu ignorarea dispozițiunilor congresului din anul 1868, cu tot prețul se încearcă a-i îndepărta de consistoriu, e pentru primirea propunerii comisiunei.

Dep. Ioan cav. de Puscaru observă, că dacă propunerea dep. V. Babeș e să se înțeleagă așa după cum o a explicat dl dep. Dr. Alesandru Mocsonyi, adică, că nu e vorba numai de calificățiune formală o primesce, dar altfelu nu.

Dep. Dr. I. Gall cu atât mai mult și susține propunerea, cu cât observă, că nici chiar vorbitorii cari sunt pentru propunerea dep. V. Babeș nu sunt într-una de acord.

Preasânția Sa dl episcop I. Mețian, înainte de a pune propunerile la vot mai observă, că toate sarcinile cad asupra consistoriului, și astfelu pe cum se urmează în toată lumea, congresul consistoriului trebuie să-i dea și posibilitatea ca se dispună de mijloacele de lipsă la executarea sarcinilor, dar nu trebuie să i se octroeze eventual la postul de protopresbiter indiviți necorespundători pentru oficiul lor. Consistoriul sigur, că pe un candidat calificat nu-l va respinge; dar aceea se recere ca un protopop în locul prim să aibă respect de consistoriu, și să o scie, că dela consistoriu depinde, ear nu dela popor.

Punându-se la vot propunerile făcute, se primește propunerea dep. Dr. Iosif Gall.

În ce privește propunerea dep. I. Desean referitoare la denumirea protopresbiterilor prin consistoriul plenariu (veți Nr. 109 „T. R.“ comisiunea propune a se primi.

Dep. E. Brote încă e de părere să se primească propunerea deputatului I Desean, dar nu ca § în acest regulament, ci ca conclud de sine stătătoriu.

Se primește propunerea comisiunei cu observarea făcută de dep. E. Brote.

§ 26 din proiect comisiunea propune a se primi în tocmai.

Dep. R. Pațita propune ca să se dică la finea acestui § dar „nici înrudit sau încuscrit cu vreunul dintre concurenți.”

Presidiul propune, ca în locul cuvintelor: „nici ales de protopresbiter” să se dică: „nici concurent la postul de protopresbiter.”

Dep. E. Brote primește propunerea presidiului, dar ar fi de părere, ca § ul astfelu redactat să vină ca alinee la § 13.

Se primește.

§ 27. Comisiunea propune ca acest § să se primească fără nici o modificare.

Dep. E. Brote e de părere să se primească nu ca §, ci ca alineat nou la § 18.

Se primește.

Comisiunea propune, ca acest regulament să intre în valoare, începând dela 1 Ianuarie, 1889.

Dep. E. Stănescu e de părere să intre în valoare imediat după terminarea sesiunii.

Dep. N. Zigre propune ca se intre în aplicare după publicarea lui în formă oficioasă.

Dep. P. Rotariu află, că propunerea comisiunei e mai acceptabilă, pentru că e pus termin fics.

Preasânția Sa dl episcop e de părere să se primească numai în mod provisoriu până la procsimul congres, ca să se poată vedé încât e practicabil și încât nu.

Dep. Dr. Al. Mocsonyi observă, că ori-ce conclud e provisoriu, și acela se poate schimba îndată ce nu e practicabil, mai ales dacă consistoriul metropolitan prin un raport bine motivat arată defectele lui.

Punându-se la vot propunerile făcute, se primește propunerea comisiunei.

La ordinea zilei se pune tot raportul comisiunei organizatoare, care prin referentul seu C. Radulescu raportează asupra: *Proiectului de regulament pentru administrarea și manipularea fondurilor metropolitane gr. or. române din Ungaria și Transilvania*, — ce l publicăm la alt loc, — și propune: ca acest regulament, care a fost împărțit între deputați să se privească de cetit și totodată îl recomandă, că deoarece este lucrat pe basa regulamentelor în vigoare ale singuritelor eparchii și astfelu cuprinde toate îngrijirile ce se recer pentru corecta administrare a fondurilor și fundațiunilor metropoliei noastre, congresul să primească în bloc acest regulament în mod provisoriu, însărcinându-l pe consistoriul metropolitan a-l introduce în mod provisoriu până la procsimul congres, când va avea să facă eventualele propuneri relativ la dispozițiunile, ce se vor arăta nepracticabile.

— Se primește și se aclude la protocol.

(Va urma).

Et caulis et capra.

Nihilistii, cari mai nainte se răsfațau prin „Tribuna”, ș'au transpus cuițul la București, și își continuă lucrarea în diarele de acolo, mai cu seamă în „Românul.”

Mai nainte, tactica tribuniștilor era, că dacă voiau să apară în diariul lor vre o laudă personală pentru dênșii sau și vr'un atac contra altora, de cari însă se șfiau, ca ei să le publice ca origi-

nale, le trimiteau la „Românul”, și cu provocare la acel diariu le reproduceau apoi și ei în „Tribuna.”

Acuma numai merge nici cu aceasta tactică.

Angagiamentul luat față cu d nii Mocsonyesci nu mai permite ca „Tribuna” să fie stratal personalitățiilor.

Dar apoi ce să facă nihilistii lor? fie ei unii oameni într'o ureche, fie unii perde-vară, cari au prăpădit stipendiile și averea părinților prin orașele cu universități fără a fi studiat, fără a fi depus esamenele recerute, ca să devină calificăți pentru vr'o carieră cinstită aici la noi, unde lumea mai ține și la formalitățile „străine”.

Toate acestea elemente au fost angagate mai înainte pentru scopurile foastei „Tribune” și ele trebuie adăpostite și în viitoriu, căci altmintrea ce s'ar alege de munca „Tribunei” de patru ani.

Noi nu ne mirăm, că aceste elemente își cearcă teren în România, pentru că acolo toate sunt permise, ne mirăm însă, că li se pune la dispozițiune chiar un diariu ca „Românul”, carele pe cât era de energios întru apărarea intereselor poporului român de acolo, pe atât era de cu tact față cu cauzele noastre, pe cari el cu toți colaboratorii sei de dincoaci tot nu le poate cunoaște astfelu ca să i se cuvina a se pronunța, precum se pronunță chiar și în afacerile noastre locale.

Încă pe timpul congresului nostru bisericesc i s'au trimis de aici din Sibiu două corespondențe a no nime, după stil tot din aceeași peană, carea scrisese și în „Tribuna” nisce articoli vehemenți contra I. P. Sale metropolitului nostru pentru suspendarea protopopului „model” Simeon Popescu, în cari s'a învinuit și cu aceea, că ș'a dat cărja arhierască dlui Parteniu Cosma.

De sine se înțelege, că din acele corespondențe, n'a putut lipsi nici dl P. Cosma, nici scoala de fete a „Asociațiunei transilvane”.

Din Nr. de Luni 12 Novembre st. v. al „Românului” așa se vede, că pe cineva l'a pus păcatele să ia în serios pe „Corespondentul” din „Românul”, și a trimis tot la aceea-și foaie vr'o intimpinare spre publicare.

„Românul” ar fi dorit să poată publica „intimpinarea”, nu o publică însă pentru-că „cel ce li o trimite n'a fost atins de loc în corespondență, și sunt mai mult ca incredințați, că scriitoriul nu este decât o perdea în dosul căreia bine știu ei, cine se ascunde.”

Și cu toate acestea sub titlul de „Răspuns la o intimpinare” și cu toate că „o singură personalitate nu doresc a face”, publică în două coloane și jumătate reflecșiuni la aceea intimpinare ne publicată, numai ca sub acest pretecest să mai poată cineva improsca în I. P. S. S. metropolitul, în dl Cosma și în scoala de fete a Asociațiunei.

Am accentuat „cineva”, pentru-că cunoaștem paserea de pe pene și pentru aceasta procedură ne mai pomenită în diaristica solidă nu voim a face răspundătoare pe Redacțiunea „Românului”.

Nu scim, cine a scris intimpinarea, nici ce a scris.

Scim însă una, și anume:

că redacțiunea „Românului” a fost în drept a publica sau a nu publica aceea intimpinare și că: dacă n'a publicat-o n'a avut drept a face us de ea și a răspunde la lucruri, pe cari nu le-a publicat, căci publicul cetitoriu nu este în stare să judece drept asupra „răspunsului”, dacă nu cunoaște și „intimpinarea.”

Nu voim de astădată să intrăm în meritul acelu răspuns, ci constatăm numai faptul, ca un lucru nou în felul seu în jurnalistică, și ca un efect după părerea noastră al crizei, prin carea a trecut „Tribuna”, de când a ajuns sub scutul ilustrei familii de Mocsonyi, suntem curioși însă, — și să ni se ierte aceasta slăbiciune, — oare d-nii Mocsonyesci vor fi mulțamiți cu punerea în practică în astfelu de mod a nobilei lor intențiuni, carea i-au îndemnat, ca să intre în tovărășie cu nisce elemente necunoscute?

Regulament

pentru procedura la alegerea de protopresbiter.

(Încehere.)

§ 18. Sinodul electoral alegându-și notariu provisoriu, nainte de toate efeptuesce verificarea acelor membri, cari încă nu sunt verificați. La verificarea membrilor ordinari participă numai membrii ordinari ai sinodului; ear la verificarea membrilor ad hoc, participă toți membrii sinodului.

Reclame contra verificării sau neverificării vre-unui deputat se decid îndată în sinod, — la care act, dacă voturile sunt egale, decide votul comisariului consistorial. Contra concludului adus deputatul neverificat poate însănu și da gravamen, care gravamen se alătură la protocol. Sinodul apoi, după-ce și-a ales notariu definitiv, ia cunoscință despre lista celor calificăți, combinată în comitetul protopresbiterial, și eventualmiste o întregesce, eventual o întregesce și corege, dacă s'au călcat dispozițiunile §-lui 14 din acest

regulament; după aceea alege din șinul sau trei membri în comisiunea de scrutinii și în fine pășese la alegere secretă prin ședule.

Sinodul convocat pentru alegerea de protopresbiter, nu poate intra în discuțiunea altor obiecte afară de cele ce sunt în trăsătură legătură cu însăși alegerea.

§ 19. Fie-care alegătoriu poate vota numai pentru unul dintre candidați, prin urmare pe ședulă are a fi scris numai numele unui candidat; ședulele cu mai multe nume se privesc de nule; voturile date persoanelor declarate de calificate nu se consideră.

§ 20. Votarea se face la apel nominal după lista deputaților, fie aceea compusă după cercuri sau în rënd alfabetic. După ce s'a cetit odată lista membrilor, și cei prezenți și-au dat votul, se mai acoardă un restimp de 1/2 oară pentru venirea și votarea celor ce vor fi absentat la prima cetire; ear după decurgerea acestui rēstimp votarea se încheie, dacă nu s'au prezentat alți votați.

§ 21. După încheierea votărei, președintele comisariu numără și destace ședulele de votare una câte una și cetesce din fie-care numele scris în ea, după aceea predă ședula comisiei de scrutinii spre controlare; aceasta numără voturile, ear președintele comisariu enunță rezultatul, care se petrece la protocol.

§ 22. Dacă la locul al treilea al candidaților, cari au întrunit mai multe voturi sunt doi sau mai mulți cu voturi asemenea, între dēnșii decide soartea, care se va executa numai decât în fața sinodului.

§ 23. Încheindu-se protocolul sinodului electoral, ședulele de votare se adună la oaltă, se pun sub cuvertă, și se sigilează cu sigilul parohiei locale, cu al comisariului președinte și al unui membru alegătoriu; apoi se alătură la actele electorale precum și eventualul vot colectiv al parohiei centrale.

Cu acestea terminându-se actul electoral, protocolul se autentică sau în fața sinodului electoral sau prin o comisiune aleasă anume pentru autenticare.

§ 24. Comisariul consistorial imediat subșterne întregul act electoral consistoriului pentru a denumi pe unul dintre cei trei candidați, cari au întrunit cele mai multe voturi.

§ 25. La postul de protopresbiter numai acel concurent se poate candida, carele va documenta:

a) că posedă calificarea pentru concurenții la parohiile de I clasă, prescrisă prin regulamentul pentru parohii și că au depus esamenul de maturitate;

b) că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlariu cu succes deplin mulțumitoriu, și că prin zelul și diligența sa s'a distins în rezultatul activității sale pe terenul bisericesc și școlariu;

c) un aspirante din altă eparchie numai cu prealabila învoire a consistoriului eparchiei la care aparține protopresbiteratul vacant poate concura;

d) un aspirante, carele a absolvat studiile teologice în străinătate, trebuie să dovedească, că a depus esamenul de calificare în eparchia sa.

Pentru preoții emanamente bine meritați pe terenul bisericesc-cultural, anume pentru cei ce în decurs de mai mulți ani în serviciu, prin fapticul lor zel creștinesc și factica lor capacitate intelectuală și morală au dovedit în mod recunoscut și de consistoriu o chemare extraordinară, lipsa de clasă gimnaziale și de esamen de maturitate nu poate forma pedecă întru înaintarea la postul de protopresbiter, dacă nu sunt alți concurenți cu deplină calificare.

§ 26. Contra actului de alegere efectuit în sinodul electoral protopresbiteral, părțile interesate, adevă când candidații, alegătorii și parohia protopresbiterală, în termen de 14 zile dela ziua alegerii, se pot folosi de recurs de nulitate la consistoriul eparchial, însă numai pentru defecte de formă, adevă pentru abatere dela normele prescise. Consistoriul decide asupra recursului înainte de a procede la denumire, și dacă l'a respins, poate decide imediat și în meritul denumirii.

Concluzul de denumire al consistoriului în merit nu este apelabil, însă pentru defecte de formă, adevă în cazul, când nu s'ar fi observat regulile de procedere prescise în statutul organic și în regulamentul presinte, — părților interesate, adevă când candidaților și alegătorilor se admite în 14 zile dela apel, resp. recurs de nulitate la consistoriul metropolitan.

La cas de recurs, esecutarea concluzului consistorial se suspendă până la resolvirea definitivă a gravaminelor de nulitate prin consistoriul metropolitan.

Influințarea aspiranților asupra alegătorilor în modul oprit prin concluzul congresului Nr. 119 din anul 1878 formează cas de nulitate.

§ 27. La cas, când toate voturile se vor fi dat numai unui candidat, sau se vor fi împărțit numai între doi, rămâne la buna socotință a consistoriului, a denumi pe cel ales, respective pe unul din cei doi, sau a ordina alegere nouă cu concurs nou. În cas de a doua alegere, consistoriul are a se îngriji, ca tractul protopresbiteral să se întregască definitiv cel mult în șase luni dela anularea alegerii prime; dacă însă și a doua alegere va fi având asemene rezultat: consistoriul pe cât nu are excepțiune din punct de vedere al calificățiunii, denumesce pe unicul ales, respective pe unul dintre cei doi presentați.

Decisiunea consistoriului, prin care ordonează alegere nouă, trebuie să fie bine motivată.

Regulament

pentru administrarea și manipularea fondurilor și fundațiilor metropoliei gr. or. române din Ungaria și Transilvania.

I. Dispozițiuni generale.

§ 1. Capitalele fondurilor metropoliei sunt neatacabile și numai venitele lor se pot folosi pe scopurile, pentru cari sunt înființate, după detragerea sarcinilor publice și a șeselor de conservare și administrațiune, — ear prisosința venitelor se alătură la capital.

§ 2. Fondurile metropoliei se administrează după statutele lor speciale și între marginile acelor după dispozițiunile regulamentului present.

§ 3. Consistoriul metropolitan va institui o carte principală, în care va induce dispozițiunile din literale fundaționale, ori din testamente, sau din actele legislațiunii bisericesci, referitoare la scopul și mențiunea fondurilor și fundațiilor sale.

II. Forul administrativ și cel de controlă.

§ 4. Administrarea averii metropoliei compete consistoriului metropolitan și se împlinesce prin senatul epitropesc.

§ 5. Suprema controlă asupra administrațiunii în averea metropoliei o esercează congresul bisericesc.

§ 6. Fiind congresul întrunit, o comisiune de cinci membri esmisă din sinul congresului va scontra cassa metropolitană și va raporta în scris despre rezultat.

§ 7. Congresul alege din sinul său o comisiune de patru membri cu eschiderea asesorilor consistoriului metropolitan, care sub presiul metropolitanului în intervalul de 3 ani, când adevă nu e întrunit congresul, are să facă revisiunile de controlă cel puțin odată pe an.

§ 8. Metropolitanul cu fiscalul consistorial va scontra cassa cel puțin la trei luni odată.

§ 9. Toți membrii și funcționarii senatului epitropesc, precum și cei chemați, respective esmiși spre scontrare, sunt răspundători moralmente și cu averea lor pentru daunele, cari s'ar întâmpla în averea metropoliei prin negrijă, sau culpositatea lor. Funcționarii cassei vor avea a depune o cauțiune, a cărei mărime o va stabili consistoriul metropolitan; pentru cauțiunea în bani gata compet 5% interese.

III. Investirea averii metropolitane.

§ 10. Averea metropolitană se poate investi:

- în depuneri spre fructificare la institute de credit;
- în împrumute ipotecare;
- în hârtii de valoare;
- în realități și imobile (pământuri sau moșii și case).

A. Depuneri spre fructificare la institute de credit.

§ 11. Până la investirea lor în mod mai rentabil și mai sigur, toți banii disponibili sunt a se depune spre fructificare la institute de economie bine acreditate.

Consistoriul metropolitan va fisa suma, care trebuie rezervată pentru lipsele curente ale cassei.

§ 12. Institutele de credit, la care se pot eloca banii metropoliei, le va numi consistoriul metropolitan.

§ 13. Dându-se ocaziune a fructifica banii în mod mai avantajos și mai sigur, consistoriul metropolitan va dispune conform § 10 lit. b) c) d).

B. Împrumute ipotecare.

§ 14. Împrumute ipotecare se dau pe imobilele în-troduse în cartea funduară și anume:

- pe pământuri și moșii (latifundie.)
- pe case, cari se pot închiria în continuu.

§ 15. Nu se pot accepta ca ipotecă: vii, păduri, fabrici, mori, biserici, scoale și alte realități de asemenea natură.

§ 16. Împrumutele ipotecare se dau numai cu întabulare pe locul prim și numai până la o terțialitate din valoarea de estimățiune.

§ 17. Pentru asigurarea eventualelor interese restante, cari nu s'ar putea încasa cu prioritatea capitalului, apoi a premiilor de asigurare și a tuturor șeselor de încasare se va stipula și se va întabula deodată cu capitalul și o sumă amăsurată ca cauțiune.

§ 18. Împrumute ipotecare nu se pot acorda în sumă mai mică de 200 fl.

§ 19. Împrumutele ipotecare se acoardă cel puțin pe un an, sau pe timp nederminat cu abțicere de trei luni.

§ 20. La rugările pentru împrumute trebuie să se accludă:

- estras din cartea funduarie;
- estras din foaia catastrală autenticat de primăria comunală;
- libelele de contribuțiune de stat și comunală;
- la edificii: documente autentice daspre venitul edificii pe cei din urmă cinci ani; despre contribuțiunea de casă și de chirie, și instrument de prețuire dela primăria comunală sau dela judecătoria regească. (Va urma.)

Varietăți.

* (Himn.) Dl Dimitrie Manole, cand. de preoție își va celebra cununia sa cu dșoara Maria M. Tăbac, Duminecă în 6/18 Novembre a. c. la 12 oare din zi, în biserica gr. or. din Târlungeni.

— Domnul George Daniil, pedagog absolut își va serba cununia cu domnișoara Salomia Andreiu la 6/18 a. c. în biserica gr. or. din Castău.

* (Tot pentru armată!) Ca un feliu de impuls indirect pentru depunerea esamenului de oficer în rezervă se poate considera întrebarea, ce o a făcut ministrul austriac rectoratelor universitare: că ce favoruri se se acoarde acelor voluntari, cari după ce au făcut cu succes esamenul de oficeri în rezervă vor voi să depună esamenul de stat sau să termineze alte studii.

* (Procese de presă.) În 22 Novembre se va pertracta procesul de presă al revistii „Romänische Revue,” de astădată înaintea curții cu jurați din Budapesta; ear la 21 l. c. n. se va pertracta la Cluș procesul de presă intentat de Magyary contra redactorului dela „Erdélyi Híradó” pentru vătămăre de onoare.

* (Viriliști români.) După lista viriliștilor din cott. Brașovului însemnăm următorii viriliști români: George B. Pop, Diamandi Manole, Maria Boamben, Andreiu A. Popovici, Petru Nemeș, Constantin Steriu, Iosif Pușcariu, Ioan Dușoiu, sen., George Boambău, Teochar Alexi, Zinca I. Pop, Eređii după Iacob Murășan, Andreiu Buntoi, Legatul Jugăian, Biserica gr. or. a sf. Nicolae, Biserica gr. or. din cetate.

* (Stanley.) Informațiunile din Paris aduc șcirea, că cu privire la îndrăsnețul cercetătoriu al Africeii centrale, Stanley, călătorii șvedieni și exploratorii de prin partea vestică a lui Congo au primit scrisori, prin cari confirmă moartea lui Stanley.

* (Care are mai mare popularitate: un președinte de tribunal, ori un cismaș?) În Bistrița s'a întâmplat următoriu cas: La alegerea în comitetului municipal sasii au candidat pe „Schustermache”-rul Gottfried, ear maghiarii pe președintele de tribunal. Și se veđi posnă, la urma urmelor cismașul reese învingătoriu cu majoritate de 11 voturi, care era și mai mare, de nu se întâmpla să fie tocmai atunci tērgul din Teaca.

Din public.

Apel.

Necesitatea unui diariu bisericesc-literar, care să corēspundă adevăratelor cerințe morale și intelectuale, cum și situațiunii clerului român, era viu simțita de mult timp, atât de cler însuși, cât și de toți acei buni români, cari se interesează de aproape pentru prosperarea bisericeii și pentru ridicarea morală și materială a preotului la pozițiunea ce i se cuvine în societate.

Pentru satisfacerea acestei necesități, un comitet compus din subșemnații, absolvenți ai facultății de teologie din București, a luat hotărârea de a scoate pe arena publicității:

„Revista Clerului.”

Revista va pune cu deosebire la dispoziția clerului și a ori cărei persoane scrieri cu caracter religios, moral și literar. Ea va trata cu o deosebită atențiune cestiunile ardente, ce sunt la ordinea zilei privitoare la îmbunătățirea pozițiunii morale și materiale a clerului de mir, a cărui situațiune deplorabilă e recunoscută de toți, și va stărui a se da o grabnică și echitabilă soluțiune acestei cestiuni, care se agită zădarnic de atâta timp. Ea prin modul seu de tratare a materiilor amintite, ambiționează nobilul scop de a deveni diarul iubit al preotului român.

Este de prisos credem a mai spune, că după cele șise până aci, revista se va feri de a căde pe povârnișul personalităților.

Aceasta e în liniamente generale programul Revistei:

Dar fiind-că realizarea acestei lucrări reclamă mijloace materiale, și fiind-că comitetul pe lângă dragostea de a îndeplini aceasta sarcină, ce benevol și-a luat, fără a se gândi la beneficii materiale, nu dispune de asemeni mijloace, crede de a sa datorie morală a apela pe cale de abonament la concursul tuturor persoanelor, care simt necesitatea unei atare reviste.

Revista așa dar având de țintă interesele bisericeii și a clerului și ridicarea prestigiului lor, nu ne indoim de aderarea D voastre, rugându ve să bine voiți a ne da concursul prin subșemnarea alătură-tei liste de abonament, pe timpul cât veți binevoi, și a ne-o trimite înapoi odată cu înaintarea abonamentului, calculat după timpul de abonament, ca cu modul acesta să putem scoate revista cel mult până la 1 Ianuarie 1889, asigurându-veđin parte-ne de apariția ei regulată. Nu lipsim totodată a ve ruga, ca prin mijloacele, de care dispuneți, să binevoiți a ne face un număr oare-care de abonamente.

Revista va aparē în fie care Duminecă, în mărime de o coală format Nr. 10 și va costa în țară

10 lei pe an și 5 lei pe jumătate an; ear pentru străinătate se va calcula portul în plus.

Listele de abonament se vor înalpaia cât mai curând, sau cel mult până la 15 Novembre a. c. sub adresa D. Boroian, Șerban Vadă 90. București.

Comitetul:

D. G. Boroian, Const. Matiescu, Ioan Popescu, Gh. Protopopescu, D. Siretean, D. Stănescu, G. C. Ventu.

Mulțamită publică.

Înduioșată de numeroasele dovezi de condolență ce am întâmpinat cu privilegiul jalnic al înmormântării în veci neuitatului meu fiu Alecsandru, imi țin de sfântă datorință a mulțami pe aceeaa cale tuturor aceloră, care au avut mângăitoare bunăvoință de a asista la ultimul onor, ce am putut face sermanului meu fiu. Cu deosebire me simt deobligat a mulțami onorabilului domn Dumitru Cunțan, profesor seminarial, și corului bisericesc al clericilor din institutul Andreian, care cu o prevenire, ce m'a deobligat pentru totdeauna, au binevoit prin conlu crearea dlor a înfrumșeta trista ceremonie a înmormântării. Din toată inima le poftesc, ca drept răsplată pentru balsamul sufletesc, ce au vërsat în inima sfășiată de durere a unei mame nemângăiate, D-șeu să-i ferească pentru totdeauna de durerea, de care nu m'a ferit pe mine.

Sibiu, 13 Novembre n., 1888.

Cornelia Surdu n Deac.

Loterie.

Mercuri în 14 Novembre, 1888.

Brünn: 90 18 73 38 19

Bursa de Viena și Pesta.

Din 13 Novembre 1888.

Table with exchange rates for Viena and B-pesta. Columns include Renta de aur ung. de 6%, Galbin, Napoleon, 100 marce nemșeci, London pe (poliță de trei luni).

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a Cincișiu cu filiele Lingina și Dobăca, în protopresbiteratul Hațegului, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în diariu: „Telegraful Român“

Emolumentele sunt:

- 1. În matera Cincișiu. a) Porțiune canonică, arătoriu și fënaț în mai multe parcele, 11 jug. 1454 °□ și o grădină cu loc de casă, de 1130 °□. b) Dela 80 fumuri câte 10 cr. de fum. c) Emolumentele statorite în ședința sinodului parochial ținută la 2 Novembre, 1885. 2. În filia Dobăca. d) Dela 50 fumuri câte 2 ferdele de cucuruz nesfărmat. e) Stolele indatinate dela funcțiunile preoțesci. 3. În filia Lingina f) Porțiune canonică fënaț 2 jug. 550 °□. g) Dela 50 fumuri câte 2 ferdele cucuruz nesfărmat. h) Stolele statorite în protocolul luat la 11 Novembre, 1885.

Toate acestea emolumente la olaltă luate dau un venit anual de 280 fl.

Doritorii de a competi la aceasta parochie au a și așterne petițiunile instruite conform „Statutului organic“ și a regulamentului pentru parochii la terminul suscitit la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Hațeg, la 16 Octobre, 1888.

În contelegere cu comitetul parochial.

Ioan Rațiu, protopresbiter.

EDICT.

Michail Filip gr. or. din Sighișoara, carele a părăsit din anul 1878 cu necredință pe legiuita sa muiere Maria Bogolea gr. or. din Sighișoara, fără a

se scî locul unde petrece, se provoacă a se presenta la subscrisul oficiu în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră, procesul divorțial intentat asupra-i de muierea lui se va pertracta și decide și în absența lui.

Sighișoara, 3 Octobre, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei. Demetriu Moldovan, adm. protopresb.

Citațiune edictală.

Maria Scărneciu din Stena, cercul Cohalmului, în Transilvania, carea de 12 ani a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Ioan Bercan tot din Stena, fără a se scî până ađi locul aflărei ei, se citează, ca în termin de trei luni de zile dela prima publicare a acestui edict în foaia „Tel. Rom.“ să se prezenteze sau în persoană sau prin vre-un pleni-potențiat înainte subsemnatului for matrimonial, căci la din contră, procesul divorțial urđit, se va decide și în absența ei.

Cohalm, 15 Septembrie, 1888.

Scaunul protopopesc greco rësăritean al Cohalmului, ca for matrimonial de prima instanță

Nicolau D. Mircea m p., adm. protopresb.

Hirdetmény.

Szászszentiván község határtagositása ügyében az elő-munkálatok megkezdése, nevezetesen a képviselőlet rendezése működő mérnök megválasztása s a költségelőirányzat elkészítése végett az 1888-ik évi Deczember hó 29-ik napjának d. előtti 8 óráját Szászszentiván községébe a községi bírő házához kitűztem, s erre az összes érdekelt feleket s vállalkozó működő mérnököket azon figyelmeztetéssel idézem meg, hogy a felek elmaradása a tárgyalás megtartását ném akadályozza.

Erzsébetvároson, 1888 évi november hó 7-én.

A kir. törvényszék nevében.

Szenkovich Dénes.

kir. törvényszéki eljáró bírő.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types (Tren de persoane, Tren accelerat, etc.), and times. Includes a note at the bottom: Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.